

Hastalar Risalesi Onuncu Deva'da geçen "merak", hastalığın sebebini düşünmek midir? Böyle ise, hastalığın devasını bulmaya yarayan bu merak, neden zararlıdır? Bu durum "Merak ilmin hocasıdır." sözüyle çatışmıyor mu?

Bu devadaki merak, evham ve telaşı içinde barındıran zararlı bir meraktır. Yani hasta müthiş bir telaş ve endişe ile hastalığının sebebini merak ederek kendini ümitsizliğin içine sürüklüyor. Hastalığın hikmet ve manevi cihetlerini düşünmeyip, sadece maddi ve zahiri yönlerini düşünüp musibetini ikileştiriyor. Hastalığı maddi iken merak vasıtası ile manevi bir şekilde üstüne ilave ediyor.

Tıp ilmi, hastalıkta moralin en güzel yardımcı bir ilaç olduğunu ifade ediyor. Hâlbuki nazarı ve fikri maddeye hapsolmuş insanlar, ölümü ve hastalığı tam bir bela ve hikmetsiz bir musibet telakki ettikleri için, dehşetli bir şekilde ölüm ve hastalıktan korkuyorlar. Bu korku merak vasıtası ile paranoya haline geliyor.

Paranoya, bireyin herhangi bir olay karşısında olayın oluşumundan farklı olarak gelişebileceğini, kendi içerisinde canlandırma yolu ile öne sürdüğü ve sınırsız sayıda çeşitlendirebileceği hayal ürünlerinin tümüdür.

Halk arasında, paranoya deyimi, genellikle bir şahsın, çevresindekiler hakkında **aşırı şüphencilik**ini tanımlamak için kullanılır. Böyle bir kişiye yapılan tavsiyeler, iyi niyetli bile olsa, o kişi tarafından kötü niyetle yapılmış olarak algılanır. Başkalarının kendisi hakkında komplo yaptığı kuruntusuna kapılabilir, kendilerine veya mülklerine karşı bir tehdit olduğu endişesi içine düşer. Bu düşünceler, o şahsa büyük rahatsızlık verir. Çevresindekiler de, bu durumdan rahatsız olur. Paranoya, deyim yerindeyse kişiye hiç ummadığı anda devamlı süregen rahatsızlık vererek, kuruntularının gerçekleşeceği düşüncesiyle her daim sıkıntı yaşatır.

Özet olarak, ilimdeki müspet merak ile bu tip hastalıklardaki merak aynı türden olmadığı için aralarında bir tutarsızlık ve çatışma söz konusu değildir.

İlgili yeri okumak için tıklayınız:

[Lem'alar, Yirmi Beşinci Lem'a, Onuncu Deva.](#)